

Sygn. akt II CKN 326/97

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Dnia 10 czerwca 1997 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSN	-	A. Gola
Sędziowie:	SN	-	K. Kołakowski
	SN	-	M. Sychowicz (spraw.)

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 1997 r.
na rozprawie sprawy z powództwa A. Z.
przeciwko F. G.-W., G. G., A. G.-S., W. T.
o ustalenie istnienia stosunku najmu
na skutek kasacji powódki
od wyroku Sądu Wojewódzkiego w K.
z dnia 21 listopada 1996 r., sygn. akt II Cr [...]

oddalić kasację;

**zasądza od powódki na rzecz pozwanej F. G.-W. kwotę
50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 1996 r. Sąd Rejonowy w K. oddalił powództwo. Sąd ten stwierdził, że w sprawie nie występują w charakterze pozwanych wszystkie osoby, których łączny udział jest konieczny, a powódka wezwana, aby oznaczyła w terminie jednego miesiąca osoby nie biorące udziału w taki sposób, by ich wezwanie było możliwe, a w razie potrzeby, aby wystąpiła z wnioskiem o ustanowienie kuratora, zarządzenia tego w zakreślonym terminie nie wykonała, po jego upływie wykonała zaś tylko częściowo, gdyż oznaczyła jedynie niektóre osoby nie biorące udziału w sprawie. Zdaniem Sądu Rejonowego w tej sytuacji zachodzi brak legitymacji procesowej po stronie pozwanej, co uzasadnia oddalenie powództwa.

Sąd Wojewódzki w K. wyrokiem z dnia 21 listopada 1996 r. oddalił rewizję powódki od wyroku wymienionego na wstępie; podzielił argumenty powołane na jego uzasadnienie i uznał jego trafność.

Wyrok Sądu Wojewódzkiego zaskarżyła powódka kasacją. Jako jej podstawę powołała naruszenie przepisu art. 167 kpc poprzez przyjęcie, iż termin do usunięcia braków formalnych pozwu polegających na niewskazaniu wszystkich osób, których łączy udział w sprawie jest konieczny, należy do kategorii terminów peremptoryjnych. Powołując się na wypowiedzi przedstawicieli doktryny skarżąca wyraziła zapatrywanie, iż w zaistniałej sytuacji procesowej nie było podstawy do oddalenia powództwa, ale należało zawiesić postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 kpc.

F. G.-W. wniosła o oddalenie kasacji i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego. Pozostali pozwani nie ustosunkowali się do kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W doktrynie prawa postępowania cywilnego wyrażone zostały rozbieżne poglądy co do tego, jakie skutki procesowe pociąga za sobą nieuczynienie zadość przez stronę powodową wezwaniu sądu, aby oznaczyła w wyznaczonym

terminie osoby nie biorące udziału w sprawie w taki sposób, by ich wezwanie lub zawiadomienie było możliwe, a w razie potrzeby, aby wystąpiła z wnioskiem o ustanowienie kuratora (art. 195 § 1 kpc). Według jednego poglądu, w takiej sytuacji procesowej sąd powinien zawiesić postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 kpc. Według poglądu drugiego, który zdaje się być poglądem przeważającym, następuje wówczas skutek materialnoprawny w postaci braku legitymacji (niepełnej legitymacji) procesowej po jednej ze stron procesu, co uzasadnia oddalenie powództwa. Pogląd ten znalazł wyraz w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 1966 r. II CZ 119/65 (OSP i KA 1968, z. 9, poz. 197).

Termin określony stronie powodowej na podstawie art. 195 § 1 kpc, jako termin wyznaczony przez sąd, jest według art. 164 kpc terminem sądowym. Stosownie do art. 166 kpc przewodniczący może z ważnej przyczyny przedłużyć lub skrócić ten termin na wniosek zgłoszony przed jego upływem nawet bez wysłuchania strony przeciwnej. Jak stanowi art. 167 kpc, czynność procesowa podjęta przez stronę po upływie wymienionego terminu jest bezskuteczna. Ostatnio powołany przepis nie określa jednakże konsekwencji procesowych tej bezskuteczności jak i w ogóle nie uczynienia zadość przez stronę powodową wezwania sądu przewidzianemu w art. 195 § 1 kpc.

Według art. 177 § 1 pkt 6 kpc sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli na skutek okoliczności wymienionych w tym przepisie nie można nadać sprawie dalszego biegu. Okoliczność *expressis verbis* wymieniana w art. 177 § 1 pkt 6 kpc to brak lub wskazanie złego adresu powoda albo niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego. Okoliczności te w typowej postaci procesu, gdy po każdej jego stronie występuje jedna osoba, powodują - co łatwo dostrzec - iż jedna ze stron procesu nie może być o nim w ogóle zawiadomiona i brać w nim udziału. W takiej sytuacji prowadzenie procesu jest niedopuszczalne i nie można go zakończyć orzeczeniem merytorycznym (wyrokiem). Z woli ustawodawcy wyrażonej w art. 177 § 1 pkt

6 kpc zachodzi wówczas podstawa do zawieszenia postępowania w sprawie. Inaczej jest w sytuacji, gdy strona powodowa nie uczyni zadość wezwaniu przewidzianemu w art. 165 § 1 kpc. Proces może być wówczas kontynuowany z udziałem osób występujących w nim dotychczas po każdej ze stron. Nie można więc przyjąć, iż sprawie nie można wtedy nadać dalszego biegu, a tylko z tego względu możliwe byłoby zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 kpc.

Jeżeli wobec nieuczynienia zadość przez stronę powodową wezwaniu sądu przewidzianemu w art. 195 § 1 kpc po jednej ze stron procesu nie występują wszystkie osoby, których łączny udział w sprawie jest konieczny, to zachodzi brak legitymacji procesowej po tej stronie procesu, a jest to skutek materialnoprawny, pociągający za sobą niemożliwość uwzględnienie powództwa; nie zachodzą wówczas żadne przeszkody procesowe do wydania wyroku oddalającego powództwo.

Z wymienionych względów kasacja okazała się niezasadna, podlega zatem oddaleniu (art. 393¹² kpc).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł stosownie do art. 108 § 1 w związku z art. 98 § 1 i 3 kpc.

aw

jb.